

[Ninn-Hansen.]

gælder dem alle og ikke mindst den nuværende landshøvding, at de har forstået at samle landsrådets opfattelse både ved møderne og i Grønlandsrådet, hvor landshøvdingen har sæde som en af landsrådets repræsentanter.

Det er jo ikke sædvanligt ved første behandling, at vi beskæftiger os med enkeltbestemmelser, men man kan vel gøre en undtagelse, hvis det er enkeltbestemmelser af principiel art. Jeg har mærket mig lovforslagets § 15, hvor der står følgende:

„Medlemmerne skal deltage i landsrådets møder, medmindre de på grund af sygdom, bortrejse, vejrforholdene eller anden rimelig årsag er forhindret heri.“

Jeg har ikke slået efter, om der gælder en tilsvarende bestemmelse i valgloven eller i dette tings forretningsorden, men ud fra min erfaring her i tinget har jeg i hvert fald det indtryk, at der ikke her gælder en sådan bestemmelse om mødepligt. Man kan derfor med rette stille det spørgsmål, om det er rimeligt, at man pålægger landsrådsmedlemmer mødepligt, hvis det samme ikke gælder andre offentlige råd her i riget. Selv om bestemmelsen er nyformuleret, er det dog et spørgsmål, om der ikke også her er tale om en overlevering fra en tidligere periode i Grønland.

Vivike: En svaghed i vort Grønlandsarbejde er givetvis, at danskerne bestemmer for meget og grønlænderne for lidt. Det har mange uheldige konsekvenser, som jeg ikke her skal komme ind på, men det er en fejl, vi må have rettet.

Et skridt i den retning er det lovforslag, vi behandler, og hvis væsentlige indhold er, at landshøvdingen over Grønland — ja, det lyder som fra enevældens dage — ikke mere skal være født formand for landsrådet, men at rådet af sin midte vælger en formand, hvilket vil betyde, at en grønlænder og ikke en dansker bliver formand for landsrådet. Han får sit eget sekretariat, hvilket gør landsrådet mere uafhængigt af landshøvdingen. Dette giver rådet større ansvar, og ansvar er jo netop det, vi hidtil har givet grønlænderne for lidt af, så socialistisk folkeparti er mere end positivt indstillet over for lovforslaget.

A. C. Normann: Den væsentligste principielle bestemmelse i lovforslaget er vel den, at landshøvdingen ikke længere skal være født formand for landsrådet. Det er ganske i overensstemmelse med det radikale venstres principielle syn på Grønlandsproblemet, at man søger at udvide grønlændernes adgang til at ordne deres egne anliggender. Vi finder dette ganske rimeligt og naturligt, uanset at det også er vor opfattelse, at landshøvdingen hidtil har løst sin opgave på en ganske fortræffelig måde. I konsekvens deraf er det efter vor opfattelse også rimeligt, at udvalgene ledes af formænd, som har fået deres myndighed overladt i henhold til bestemmelser, der er truffet i landsrådet.

De øvrige bestemmelser er mere teknisk prægede, og vi vil meget gerne drøfte dem i udvalget; især vil jeg det gerne, da jeg er ny i dette arbejde og har nogle enkelte spørgsmål at stille. Spørgsmålet om stigningen i antallet af stillere er f. eks. nævnt som et problem af et medlem af vor gruppe, og jeg vil gerne i udvalget eller af ministeren her høre nærmere om begrundelsen for de foreslåede ændringer, og om der kan tænkes at opstå vanskeligheder med at skaffe det større antal stillere. Men det radikale venstre vil gerne bidrage til den af ministeren ønskede hurtige gennemførelse og er velvilligt indstillet over for lovforslaget.

Diderichsen: Liberalt centrum vil gerne anbefale lovforslaget til hurtig gennemførelse. Vi finder det ganske i pagt med den folkelige udvikling i Grønland og hilser derfor med stor tilfredshed, at det er blevet fremsat.

Knud Hertling: Beklageligvis har der været meget kort tid til forberedelse til dette vigtige lovforslags første behandling.

Hvad angår lovforslagets kapitel 2 om Grønlands landsråd, betegner det et brud på en historisk tradition, der startedes i 1870erne, da de såkaldte forstanderskaber blev skabt med inspektørerne som formænd. Senere fulgte landsfogderne med som formænd for de to landsråd, henholdsvis i Nord- og Sydgrønland. I 1950 blev de to landsråd slået sammen til ét råd med den da nyudnævnte landshøvding over Grøn-